

“Artık kahramanlar eskisi gibi değil” *

Geçen yıl dışarıda gösterilen en iyi film (2019 yapımı), kimi eleştirmenlere göre, onca ödülle tescilli de olarak, Romanya’da yaşanmış büyük bir *sağlık olayı alçaklığı* üzerine bir belgeseldi.

Adı, “**Colectiv**”.

Bu hafta bizde de gösterime girdi o Romen filmi. Niyetim, filmin sinema değeri, yönetmeni, çok konuşulan Romanya Sineması üzerine bir şeyler yazmak değil.

Şu kadarını söyleyeyim: O kadar *sahici* ki seyrettikleriniz, eğer Romanya kadar bir yerde *sağlık* denen o çok özel konuda, *gözü dönmüşlük* insan hayatı ile bu kadar oynayabiliyorsa, *offshore*’dan *kara para aklamaya*, *hamutuyla çalmaya*, *her düzeyde rüşvete* bu tanık olduğunuz **haltlar** dönebilmişse, sektörde *gaddarlığın toplam boyutu*, *dejenere olmuşluğun sınır tanımazlığı* kim bilir ne kadar korkunçtur diye içinizden geçirip, oturduğunuz yerde küçülüyorsunuz.

Konusu, *pandemi* dönemi öncesinde (2015) yaşanmış *gerçek* bir olay (bir sağlık skandalı) ve onda bir *olağanüstülük* sezerek, yılmadan üzerine giden bir *gazete* (bir ‘spor’ gazetesi 😊) ile ilgili.

Bu da ilginç: Bir salgınla ilgili her gün yeni bir şeyle hayatınızın ve ruhunuzun yeniden *altüst* edildiği bir dönemde, *kimin elinin kimin cebinde olduğunu* henüz bilmediğiniz bir sektörde birkaç yıl önce yaşanmış bir **çürümüşlüğü** biraz da bunun için ürpererek seyrediyorsunuz.

Bir kere, “*Sağlık Sektörü*” diye adlandırılan ve her şeyden önce “*meslek etiğinin*” en *yaşamsal* önemde olması tartışmasız gereken (çünkü “doğrudan *can*’la ilgili”) o **hayati alan**, bugün, bazı *ahlak dışı vakaları* defalarca ortalığa dökülmüş küresel finans sisteminin bir bölümü ve

belki bizdeki ilkel inşaat (konut) sektörü, akıl almaz ihale düzeni, vb. kadar **“corrupt”**.

*Çünkü çürüme **sistemik** bir şey.*

Ama, *“Bütün renkler kirlendi/Birinciliği beyaza verdiler”* gibi ölümsüz iki mısra da var.

Şu kesin: *Yeni bir dünya için gözlerimizi dört açmamız gereken sektör muhtemelen sağlık sektörü.*

Böyleyken, *ilaç tröstleri, sağlık sigorta şirketleri ve özel hastanelerin -nasıl oluyorsa kurduğu- ‘işbirliği’ marifeti* üzerine (belgesel de bunu anlatıyor), onların *siyasetle bağlarıyla içiçe kurulu bir düzenle*, başta bu *tuhaf sacayağı* ve onun mütemmim cüzü olan siyasi bağlantılarının bütün dehşetengiz *hakikatleriyle yüzleşmeden*; o sektörün dünyada **‘büyük bir değişim’**e *‘öncülük’* edebileceği *algı gayretinin* üzerindeki küresel *gölgeleri* kaldırmadan; her ne niyetle ediliyor olursa olsun, iri lâflar, (büyük teknolojik gelişmeler, tıbbi ileri götürecek bilimsel buluşlar değil elbette sözünü ettiğim) *‘fazla iyimser’* bile diyemeyeceğim - demode olacak ama- *‘fazla sağ’* bir bakış gibi geliyor bana.

Kimisi benim toz pembe gençlik yıllarımı, 50’lerin sonunu, 60’ların ilk yarısını hatırlatıyor:

Hem işverenlerin hem onlara *amade* işçilerin içinde olduğu bir zamanların **‘sarı sendikalarını’** mesela.

Gerçi şimdi o bile önemsenmiyor.

Elia Kazan’ın unutulmaz *“Rıhtımlar Üzerinde”* filmini, pisliklere boyun eğmeyen Marlon Brando’nun dayaktan mosmor olmuş yüzünü, kapanmış gözlerini hatırlıyorum mesela.

Bizdeki Lütfü Akad’ın harika *“Gelin, Düğün, Diyet”* üçlemesini... Kursaklarında kalası üç kuruşluk rüşvetle satın alınıp, *adam satanları*.

Kediye teslim edilmiş ciğer gibi olmamalı insan.
Şifa derdine düşünce.

Bunu hissetmek bile çok ağır.

Ne demek istediğimi bilen çok sayıda
dürüst hekim dostum var benim.
Çok şükür.

Özellikle sağlık hizmetiyle ilgili herkese öneririm filmi.
Filmde de bir ara birinin dediği gibi, **“Duyarsızlık öldürür.”**
Sinema salonlarına dönmek bile iyi geliyor insana ayrıca.

Gazetecilere de öneririm tabii.
Kalan ‘sağlara’ *nostalji* olur.

Ağustos 2021

* *Filmin final şarkısından.*

